

Årsmelding 2021

Kirkens Bymisjon, Aksept
Senter for alle berørt av hiv

VISJON

***Mennesker som lever med hiv har et godt liv
i nære relasjoner og i samfunnet.***

KUNNSKAP

Aksept bidrar til å heve kunnskapsnivået om hiv i helsesektoren og i samfunnet for øvrig for å redusere stigma og diskriminering

OMSORG OG MESTRING

Aksept er tilgjengelig for mennesker som lever med hiv, gir omsorg og styrker livsmestring og bidrar til mest mulig kontroll over egen livssituasjon og helse

FOREBYGGING

Aksept bidrar til å redusere og forebygge nye tilfeller av hiv

Et tilbakeblikk på 2021

Det har vært nok et år hvor korona-pandemien har preget verden og oss. Spesielt i det første halvåret, hvor vi igjen verken kunne invitere til sosiale samlinger i vårt åpne miljø, opphold på huset eller arrangere kurs. Men vi holdt en-til-en samtale-tilbudet åpent, slik at de som hadde behov for råd og veiledning kunne komme på huset og snakke med en av våre sosialkonsulenter. Det ble også, som i fjor, mange gode samtaler pr. telefon. Vi lyktes også med å gjennomføre digitale kurs og undervisning.

For Aksept ble 2021 et spesielt år også av en annen årsak; Vi sa farvel til den ærverdige Stranger-villaen på Grünerløkka og flyttet inn i nye lokaler på Hammersborg Torg. Det var en vemodig dag når vi i juni fulgte flyttelasset bort fra huset hvor vi har grått, ledd og trøstet siden 1999. Både brukere og ansatte kjente på sorg og usikkerhet når vi nå ikke lenger skulle samles i det kjente og kjære huset med den flotte hagen.

Men endringer åpner også for muligheter og utvikling. Det kan inspirere, engasjere, og bane veien for nye tanker og måter og arbeide på i en hiv-epidemi i endring.

I de nye, store og lyse lokalene, lett tilgjengelige i sentrum av Oslo, har vi skapt et godt værested for våre brukere. Det er romslige plass i nyoppusset stue for sosial møteplass, kreative aktiviteter, og det viktige måltidet sammen. Vi har etablert gode og egnede rom for kurs, samtaler og vårt test-tilbud.

Siden Aksept er et nasjonalt tilbud har vi lagt til rette for at hiv-positive utenfor Oslo også kan benytte våre tilbud, ved at vi har inngått samarbeid med et nærliggende overnattingssted. Dette gjelder vårt kurstilbud, men også for de som har behov for å komme til oss på et korttidsopphold med et tilpasset opplegg.

Utover høsten, når Norge hadde åpnet opp igjen og vi hadde kommet på plass i de nye lokalene, kunne vi endelig ta imot våre brukere i det åpne miljøet. Det var stort og kunne samles igjen, og vise frem «nye Aksept». Igjen gikk praten rundt bordene og nye og gamle brukere gjorde seg kjent med vårt nye tilholdssted.

Nå fikk vi arrangert mestringskurs for migranter, kreativt verksted og ikke minst vår tradisjonelle

pinnekjøttmiddag når det nærmet seg julehøytiden. Mennesker som hadde behov for hurtigtest for hiv fant veien til oss, og gjennomførte også ett korttidsopphold på tampen av året.

Vårt høsttreff for barn og unge la vi imidlertid utenfor huset. Vi samlet tretten fantastiske ungdommer fra hele landet til et flott treff på en hytte utenfor byen i oktober. Våre ansatte skapte en trygg ramme rundt sosiale aktiviteter, skogsvandring, undervisning og samtaler om det å leve med hiv, samt ikke minst samling rundt det gode måltidet.

Undervisning for sykepleierstudenter har vært et satsningsområde i år. Og vi har gjennomført en rekke digitale undervisninger for studenter fra hele landet. Noen med opptil 200 deltakere.

Aksept har vært gjennom et spennende og utfordrende år, med flytting og pandemi. I tillegg fratrådte vår virksomhetsleder Elisabeth Mustorp på slutten av året. Vi håper nå at 2022 blir året hvor tilværelsen normaliserer seg, slik at vi kan fokusere vår kapasitet og styrke på vår virksomhet.

Vårt mål er at mennesker som lever med hiv skal ha et godt liv i nære relasjoner og i samfunnet. Mange lever fortsatt alene og i isolasjon med sin hiv-status og sine utfordringer. Vi må fortsette å jobbe for å nå ut til de som trenger oss mest. Vi må bidra til å forebygge og øke kunnskapen i helsesektoren. Og vi må bidra til økt kunnskap i alle deler av samfunnet slik at fordommene kan falle og at hiv ikke blir et hinder for at livet kan leves til fulle.

Takk til alle som bruker Aksept, for alt dere deler, og takk til alle våre gode samarbeidspartnere!

*Hege Stareng
og Kristian Øie Jensen
Avdelingsledere, Aksept
8.3.2022*

Innhold

Et tilbakeblikk på 2021	2
Innhold	3
Om Aksept	4
Situasjonen på hiv-feltet i dag	4
FOREBYGGING	5
KUNNSKAP	6
Undervisning for helse- og sosialpersonell	6
Hospitering for helse- og sosialarbeidere	6
Studentpraksis ved Aksept	7
Verdens aidsdag	7
Aksept i media	7
Sosiale medier	7
Påvirkningsarbeid	7
OMSORG	8
Korttidsopphold	8
Åpent miljø	9
Kreativt verksted	9
MSM-nettverk	9
Kvinnenettverk	9
Nye brukerstyrte nettverk	9
"En helt vanlig jul"	9
Brukermedvirkning	9
MESTRING	10
Samtale, veiledning og oppfølging	10
Mestringskurs for asylsøkere og migranter ...	10
Høsttreff for barn og ungdom	11
SAMARBEID	12
Organisasjon	13
Økonomi	13
Frivillighet	13
STATISTIKK 2021	14
ØNSKER DU Å LÆRE MER OM HIV?	16

Om Aksept

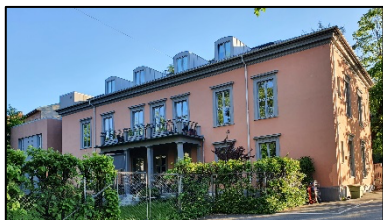
Aksept er et landsdekkende tilbud og ressurs-senter for alle berørt av hiv. Vi har i mer enn 30 år vært et sentralt fag- og ressursmiljø for alle berørt av hiv. Personer fra hele landet kan benytte seg av tilbudet, og vi har tre hovedinnsatsområder:

- Økt kunnskap i helse- og sosialsektoren og samfunnet for øvrig
- Omsorg og mestring; et psykososialt tilbud for mennesker som lever med hiv
- Forebygging av hiv og seksuelt overførbare infeksjoner for sårbare grupper

Aksept har i et normalår blitt benyttet av ca. 300 personer som lever med hiv. Alle er veldig forskjellige når det gjelder kjønn, alder, seksuell orientering, sosial-, kulturell-, og religiøs bakgrunn eller hvor lenge de har levd med diagnosen. Noen har nettopp fått vite at de har fått hiv, mens andre har levd med det i mange tiår. Som et lavterskeltilbud har vi ikke eksakte tall, men vi antar at ca. 60% av våre brukere kommer fra Oslo, mens resten kommer fra andre deler av landet. Godt over halvparten av våre brukere er migranter.

I tillegg er det mange som kommer for å benytte seg av vårt tilbud om hurtigtest for hiv. Vi arrangerer mestringskurs og har tema- og korttidsopphold. Vi har undervisning for sykepleierstudenter og andre, og tilbyr hospitering for helse- og sosialpersonell på hospitering. Stigma og fordommer er fortsatt en av de største utfordringene i dag. Det må vi jobbe med sammen for å bekjempe.

Av økonomiske årsaker flyttet vi sommeren 2021 fra «Stranger-villaen» i Fagerheimgata til OBOS-bygget på Hammersborg Torg.

Stranger-villaen

OBOS-bygget

Situasjonen på hiv-feltet i dag

Folkehelseinstituttet overvåker hiv-situasjonen i Norge og fører statistikk over meldte hiv-tilfeller her i landet.

I følge FHI sin årsrapport 2020: «Overvåkning av seksuelt overførbare sykdommer» var det pr 31.12.2020 registrert 6778 tilfeller med hiv i Norge siden testingen startet i 1983.

I 2021 ble det pt meldt om 101 nye hiv-tilfeller mot 137 året før. Av disse var 86 smittet før ankomst til Norge.

I følge FHI sin årsrapport 2020 «Overvåkning av seksuelt overførbare sykdommer» heter det:

Innvandrere fra land med høy forekomst av hiv utgjør sammen med msm fortsatt den største gruppen som lever med hiv i Norge og antall årlig påviste hivpositive i denne gruppen har holdt seg stabil de siste årene, men gikk ned i 2020 grunnet redusert innvandring til Norge.

Det antas at hiv-tallene fortsetter å gå ned. Men det er uklart hva som vil skje når pandemien er over og grensene igjen gjenåpnes som normalt. Vi har de senere årene også sett med bekymring på utviklingen blant annet i Russland og Øst-Europa. Her antas det også å være store mørketall. Endringer i flyktningstrømmer, arbeidsinnvandring eller migrasjonsmønstre kan føre til endringer i situasjonen i Norge selv om det i dag er god kontroll. Migrasjon utgjør også en utfordring når det gjelder tilgang på medisiner for personer som krysser grenser eller er på flukt.

Omtrent halvparten av alle som lever med hiv i Norge i dag er eldre enn 50 år. Det er med andre ord en aldrende befolkning, og helse- og omsorgssektoren trenger oppdatert kunnskap om hiv. Vi vet at det fortsatt er stor mangel på kunnskap i ulike deler av helsesektoren og at det trengs et skikkelig kunnskapsløft for å gjøre noe med dette. Vi jobber aktivt med hospitering for helse- og sosialpersonell og undervisning av sykepleierstudenter.

De viktigste forebyggende tiltakene er økt testaktivitet, rask igangsetting av hivbehandling (som i praksis gjør at hivpositive ikke kan smitte andre), PrEP, Pep og forebyggende tiltak gjennom bruk av kondom.

FOREBYGGING

Forebygging av soi blant migranter

Kirkens Bymisjon driver et landsomfattende arbeid for å forebygge hiv og seksuelt overførbare infeksjoner (SOI) blant migranter. Bymisjonsvirksomheter i Oslo, Bergen, Trondheim og på Haugalandet var med i dette prosjektet som har tre hovedinnsatsområder: informasjonsarbeid, kondomdistribusjon og hurtigtesting av hiv og soi. Aksept hadde prosjektlederansvaret for dette 3-årige prosjektet som var finansiert av Helsedirektoratet for årene 2019-2021.

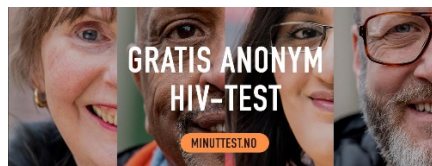
Informasjonsoppdrag og oppsøkende arbeid

2021 har vært nok et unntaksår med en pandemipreget hverdag hvor møteplassene, og dermed også ildsjelene, forsvant og resulterte i utfordringer med rekruttering til digitale informasjonsmøter. Flere oppdrag ble avlyst som en direkte konsekvens av pandemiens karantenereregler. Pandemien har vist oss en særlig sårbarhet innenfor vårt arbeid i form av det kontinuerlige tillitsskapende arbeidet. Det har tatt oss lang tid å få tillitt i miljøer og grupperinger, noe som ikke har vært mulig å opprettholde kontakt med under pandemiens avstand og mange steder måtte vi starte den langsiktige prosessen med å skape tillitt på nytt. Vi er derfor svært fornøyde med å ha gjennomført 7 undervisningsoppdrag for migranter, 3 for helse- og sosialpersonell, samt vært på stand i 5 dager.

Hurtigtest av hiv – Minuttest.no

Gjennom hele 2021 har vi prioritert å holde testtilbudet åpent samtidig som at arbeidet med nye prosedyrer under nøye vurderte smittevern hensyn i tråd med myndighetenes anbefalinger ble startet opp. Det har blitt jobbet aktivt med markedsføringen av testtilbudet, men man kommer ikke utenom en pandemipreget hverdag med svingninger i eksponeringsrisiko i samsvar med pandemi restriksjonene, samt utfallet av nye lokaler. Mange informasjonsoppdrag som normalt ville ha inkludert oppsøkende testing ble dessverre ikke mulig å gjennomføre, derav også en del frafall av tester, samtidig som at testtilbudet skulle utvides med en kveld til i uka, men ble satt på vent grunnet sykemelding av testpersonalet som skulle

bemanne tilbudet. Kombinasjonen av alle overnevnte faktorer har bidratt til et noe redusert testtall, særlig på soi-testingen, men det ble gjennomført 335 hiv-tester og 18 soi-tester. Målet er at utvidelsen av kveldstilbudet vil iverksettes med et stabilt personale fra neste år og at en større andel tester tas gjennom oppsøkende oppdrag gitt en normal hverdag i 2022.

Ut ifra besvarelsene fra brukerevalueringene (svargrad: 63,5%) vet vi med sikkerhet at ~40% av testene nådde riktig målgruppe og at nesten 70% tilhørte aldersgruppen 16-34 år. 80% har ikke benyttet seg av testtilbudet til Kirkens Bymisjon tidligere og 41% har ikke testet for hiv før, mens 28,5% har ikke testet for soi før. Dette er gode nyheter for det betyr at til tross for pandemi og endring av kontorlokaler så møter vi på mange som ikke har testet seg for hiv/soi før og vi vet at det er nettopp de mørketallene vi leter etter.

Kondomdistribusjon

Vår kondomdistribusjon er mye avhengig av postkassene og utdelingen gjennom stand og eksterne arrangementer, begge distribusjonskanaler som har vært i unntakstilstand også i år. Noen samarbeidspartnere kan melde om lavere besøkstall og smittevern hensyn som forklarer redusert etterspørsel av påfyll. Vi har selv vært preget av en del hjemmekontor og endring av kontorlokasjon som resulterte i utfordringer med å følge opp postkassene like godt som før. Enda det har vært unntakstilstand er vi fornøyde med at kondomdistribusjonen ikke har gått ned fra unntaksåret 2020 og sluttresultatet ble 27.000 kondomer.

KUNNSKAP

Det er fortsatt manglende kunnskap og fordommer om hiv i helsesektoren og samfunnet for øvrig, noe som kan føre til stigma og diskriminering. I møte med helsesektoren må hiv-positive ofte være åpne om sin hiv-status. Det er derfor spesielt viktig at helsepersonell har oppdatert kunnskap og møter hiv-positive på en god måte. Halvparten av alle som lever med hiv er 50+, noe som betyr at eldreomsorgen også er et prioritert område fremover.

Undervisning for helse- og sosialpersonell

Aksept har etablert samarbeid med flere sykepleierutdanninger om undervisning. Vi underviser om fakta om hiv og er også opptatt av å sette fokus på bevissthet om egne holdninger og verdier, refleksjon rundt smittefrykt, og hvordan tematisere og snakke om sensitive temaer. Som en del av vårt undervisningsopplegg samarbeider vi også med erfaringskonsulenter som deler egne erfaringer knyttet til det å leve med hiv. Vi underviser også helsepersonell på sykehus, i eldreomsorgen, kommunale virksomheter og på asylmottak.

På grunn av covid-19 ble flere undervisningsoppdrag avlyst. I 2021 har vi holdt foredrag og undervisning for 45 personer gjennom 2 oppdrag.

Økt kompetanse i eldreomsorgen

Vi har fokus på kunnskap i eldreomsorgen. Vi er med i et samarbeid med Oslo Kommune om å heve kompetanse om hiv i eldreomsorgen i Oslo Kommune. Vi ønsker å etablere hiv-kontakter på Kirkens Bymisjons egne sykehjem. Disse vil få opplæring og basiskunnskap om hiv og være «superbrukere» på sykehjemmene.

Undervisning-program for sykepleierstudenter

Vårt undervisnings-program har blitt en del av det obligatoriske undervisningsopplegget innen folkehelse og forebyggende arbeid ved flere sykepleierutdanninger som bl.a. Oslo Met, Lovisenberg Diakonale Høgskole og VID i Oslo. Vi har mottatt midler fra Helsedirektoratet for å øke undervisningen til flere sykepleierutdanninger.

I 2021 hadde vi et mål om å nå ut til 800 studenter og vi har truffet ca. 900 fordelt over 8 oppdrag (digitalt).

Vår undervisning deles opp i:

- 1) Teori (historien, hiv-viruset, smittemåter, behandling og forebygging),
- 2) Hvordan er det å leve med hiv?
- 3) Sykepleieperspektivet/ egen smittefrykt.

Vi prioriterer tid på hvordan man kan være en best mulig sykepleier i møte med denne pasientgruppen, og gjennom å bruke erfaringskonsulenter eller lånte historier erfarer vi at dette er en undervisning som ikke glemmes med det første.

Hospitering for helse- og sosialarbeidere

Som en del av vårt tilbud til helsepersonell tilbyr vi to-dagers hospitering på Aksept. Vi ønsker gjennom hospiteringstilbudet å gi helse- og sosialarbeidere som møter hiv-positive ny og relevant kunnskap og kompetanse i forhold til hvordan de møter hiv-positive. Gjennom deltakelse og observasjon får hospitantene kunnskap og innblikk i hvordan ansatte på Aksept arbeider. Hospiteringen går primært over to dager, men det kan også tilpasses ulike behov. En-dags hospiteringen gir uttelling tilsvarende fire timers veiledning i Norsk Sykepleierforbunds godkjenning som klinisk spesialist.

I 2021 ble hospiteringene i stor grad avlyst og tilpasset covid-19 situasjonen. For det første var helsesektoren svært presset på grunn av koronapandemien. I tillegg førte smitteverntiltak i perioden mars til desember til begrensede muligheter for å ta imot hospitanter. Hospiteringen ble tilpasset situasjonen og endret til kun en dag. Totalt 5 helse- og sosialpersonell hospiterte hos oss dette året. Alle hospitantene evaluerer opplegget og hospiteringen får god tilbakemelding.

Studentpraksis ved Aksept

Aksept ønsker å bidra aktivt for å heve kompetansen om hiv i landets helse- og omsorgstjenester og har derfor samarbeid med flere utdanningsinstitusjoner om studentpraksis fra sykepleierutdannelsen. Vårt mål er at studentene tar med seg verdifull kunnskap om hiv inn i arbeidslivet, og at de kan bidra til gode holdninger overfor medstudenter og framtidige kolleger når det gjelder møter med mennesker som lever med hiv.

I 2022 har det vært totalt 17 sykepleierstudenter i praksis, fordelt på 2 kull. Begge fra Oslo Met.

Studentene skrev prosjektoppgave om kultursensitivitet og sårbare migranter. Noen av studentene rakk å møte oss på Aksept fysisk, men pga korona-restriksjoner ble neste studentpraksis gjennomført digitalt. Av samme grunn har ikke studentene fått møte noen av våre brukere, men de fikk høre historien til en av våre erfaringskonsulenter.

Verdens aidsdag

Vi markerte Verdens aidsdag den 1 desember med en middag på Aksept for personer som lever med hiv. Målet med markeringen var å uttrykke solidaritet med mennesker som er rammet eller berørt av hiv i hele verden, samt å spre kunnskap om hiv i migrantmiljøer.

Vi samarbeidet med Tøyen kirke, hvor det ble holdt gudstjeneste og minikonserter på kvelden. En av våre ressurspersoner og en ansatt deltok med en appell i anledning dagen.

Aksept i media

Aksept er opptatt av å synliggjøre samfunnsmessige utfordringer, sikre rettigheter og bidra til økt kunnskap og redusere fordommer og stigma for personer som lever med hiv. Vår tilnærming er basert på den erfaring og opplevelse våre brukere formidler.

I desember publiserte vi et innlegg i bystemmer.no med tilbakeblikk på Aksepts historie etter 25 år med hiv-medisiner.

Sosiale medier

Gjennom året hadde vi 17876 sidevisninger på Aksepts hjemmeside www.kirkensbymisjon.no/aksept.

Vi har også hatt en bevisst strategi for å synliggjøre eget arbeid, samt den generelle kunnskapen om hiv for å redusere fordommer og stigma gjennom Facebook.

Vi har nå 1210 følgere på vår Facebook-side, og hadde en rekkevidde på 18502 personer.

Påvirkningsarbeid

Aksept er medlem i det nasjonale SRHR-nettverket og FHI's migrasjonshelsenettverk. Vi bidrar med påvirkningsarbeid gjennom disse nettverkene.

Vi samarbeider med pasient- og rettighetsorganisasjonen HivNorge når det er relevant.

Deler av påvirkningsarbeidet skjer også i samarbeid med Kirkens Bymisjon sentralt ved å gi innspill til høringsuttalelser.

I desember publiserte vi en artikkel i «Bystemmer.no» (Kirkens bymisjon sin blogg) med et tilbakeblikk på 25 år med hivmedisiner og Aksepts arbeid i disse årene.

OMSORG

Korttidsopphold

Aksept tilbyr korttidsopphold til personer som lever med hiv i andre deler av landet. Driften er delfinansiert av Helse- og omsorgsdepartementet for å sikre at hiv-positive fra hele landet har mulighet til å benytte seg av Aksepts tilbud. Som et lavterskeltilbud trenger man ingen henvisning, men ansatte i helsevesenet er et viktig bindeledd for å gjøre hiv-positive kjent med dette tilbudet. Etter at Aksept relokaliserte i juni 2021 og avviklet døgnopphold i egne lokaler, tilbys nå et nærliggende overnattingsted for deltakere på korttidsopphold.

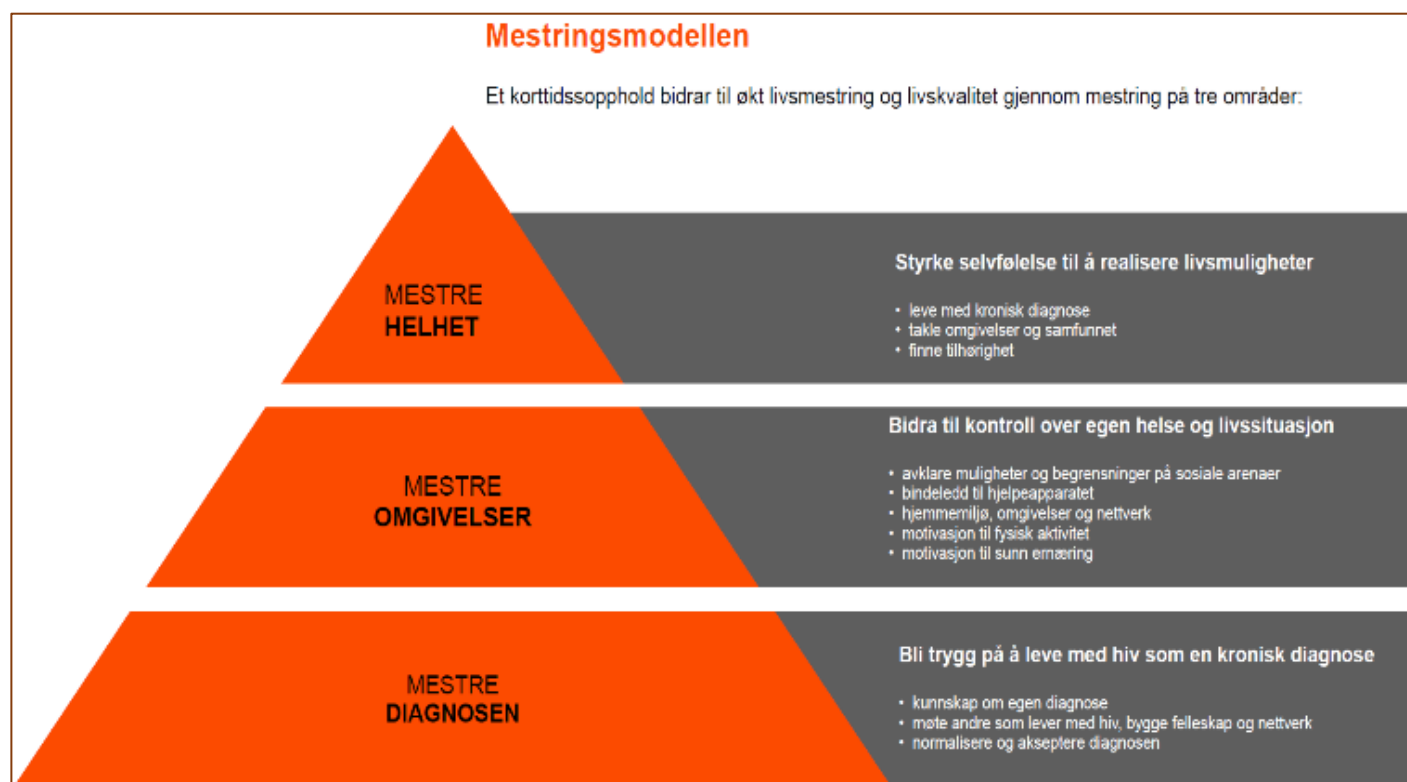
Å leve med hiv er fremdeles stigmatisert, noe som medfører ulik grad av åpenhet om diagnosen. Mange har lite tilgang til psykososial støtte og oppfølging der de bor. Ved å tilby hiv-positive som er bosatt utenfor Oslo bidrar vi til å gjøre våre tilbud tilgjengelig for disse. Vi har fokus på å sette brukerne i stand til å mestre ulike utfordringer i sitt liv. I 2020 utviklet vi en mestringsmodell som vi tar utgangspunkt i (se nedenfor)

Korttidsoppholdet har en varighet på én uke, og alle som kommer på korttidsopphold får en inntakssamtale. Det er en viktig samtale hvor den ansatte fanger opp utfordringer og problemer personen som lever med hiv har. Sentrale temaer som blir tatt opp i samtalen er for eksempel medisinerlevelse, og fysisk og psykisk helsetilstand. Alle som kommer på korttidsopphold får tilbud om samtaler, veiledning og vi har fokus på betydningen av fysisk aktivitet og kosthold.

Som følge av korona-pandemien og flytting til ny lokasjon, kom ikke dette tilbudet på plass før mot slutten av 2021. Vi er nå godt etablert i nye lokaler og kan ta imot brukere rundt om i landet som har behov for dette tilbudet.

Vi har et evalueringsskjema som våre gjester oppfordres til å svare på. Gjennom dette får de anledning til å evaluere oppholdet, samt at vi kan få mer kjennskap til hvilke utfordringer som er aktuelle for dem som søker seg inn på opphold hos oss.

I evalueringen har gjestene anledning til å svare på spørsmål omkring hvordan de opplever det å leve med hiv. Der fremkommer det at en del opplever isolasjon og ensomhet som utfordrende eller svært utfordrende i livet sitt og oppgir sin psykiske helse som en utfordring i hverdagen.

Åpent miljø

Det åpne miljøet er et møtested for hiv-positive og mennesker som er berørt av hiv. Det er et trygt sted for fellesskap med likesinnede, og er derfor også et viktig helsefremmende tiltak. Her er det bare å stikke innom og du vil alltid møte andre som lever med hiv.

Vi har åpent to ganger per uke, men på grunn av korona-pandemien var det ikke mulig å samles hele det første halvåret. Etter sommeren etablerte vi oss i nye lokaler og mot slutten av september kunne vi igjen endelig åpne opp for disse sosiale samlingene.

På kvelder med «åpent miljø», blir det servert god og næringsrik mat. Normalt er det også et sted for å dele erfaringer, knytte kontakter, oppdatere seg på forestående aktiviteter, bruke PC/Internett, treffe ansatte eller gjøre avtaler. Det åpne miljøet legger vekt på likepersonsarbeid og aktiviteter som stimulerer til økt mestring.

Kreativt verksted

Det å få bruke seg selv kreativt kan være med på å redusere stress og bidra til økt mestringfølelse. Det kreative verkstedet er åpent for alle som ønsker å delta og blir ordinært arrangert annenhver onsdag, men kom ikke i gang før mot høsten pga den pågående pandemien.

MSM-nettverk

Det brukerstyrte nettverket for menn som har sex med menn (MSM) har i noen år hatt månedlige samlinger på Aksept hvor gruppens deltakere selv har ansvar for organisering og gjennomføring. Det serveres god og næringsrik mat og det inviteres til sosialt samvær, deling av erfaringer og andre aktiviteter som gruppen selv ønsker. Nettverket har ført til at flere av brukerne også møtes utenfor Aksept. De fikk ikke til noen samlinger i 2021, men planene er klare for 2022.

Kvinnenettverk

Aksept har et brukerstyrt kvinnenettverk som har hatt god kontakt med hverandre gjennom året. De bor på forskjellige steder i landet, men i oktober arrangerte de, med midler fra et fond som Aksept administrerer, en Kvinnehelg på et hotell på Østlandet.

Temaet var forebygging av ensomhet og isolasjon gjennom psykososial samling for hivpositive

kvinner og styrke det kvinnelige fellesskap. Det var 8 deltakere fra hele landet

Hver deltaker sitter inne med mye erfaringskompetanse som hiv-positiv kvinne og deres hverdag/helse på godt & vondt. Mange opplever at oppfølgingen i det norske helsevesenet (av kvinnehelse/hiv), er både fragmentert, mangelfull og svært forskjellig etter hvor man bor. Det ble mange gode samtaler og deling av egne erfaringer.

Tilbakemeldinger fra damene etter seminaret:

«Tusen takk for en uforglemmelig kvinnehelg sammen!»

«Takk for veldig hyggelig og inspirerende helg sammen»

«Jeg er heldig – vi har hverandre!»

«Damene er blitt MIN familie, tusen takk»

«Tusen takk for at du gjør en forskjell for oss kvinnegjengen»

Nye brukerstyrte nettverk

Vi er opptatt av å møte de ulike behovene til forskjellige brukergrupper og oppmuntrer til egne initiativ. Dette ser vi på som en viktig del av likepersonarbeidet. Også i forskjellige minoritetsmiljøer er det ønske om et bedre tilbud. Migrantkvinner og unge mennesker som lever med hiv er grupper vi ønsker å legge bedre til rette for fremover.

”En helt vanlig jul”

Med midler fra Gjensidigestiftelsen kunne Aksept julen 2021 bidra til at over 40 barn fra familier med utfordrende økonomi fikk julegaver også i år. Vi arrangerte også juletreff i våre nye lokaler.

Brukermedvirkning

Brukermedvirkning er en viktig del for vårt arbeid. Erfaringskonsulenter og personer som selv lever med hiv er nøkkelpersoner i utviklingen av våre tilbud. Vi arrangerer også brukermøter og har et eget brukerråd. Brukerrådets hovedoppgave er å gi råd til ledelsen om situasjonen på hiv-feltet og gi innspill til utviklingen av virksomheten. Brukerrådet skal også være et bindeledd mellom brukere av huset og ledelsen. I flytteprosessen ble Brukerrådet holdt orientert og bedt om innspill til vurderingene til lokasjon. Kulturtilpasset informasjon er viktig for å nå ulike målgrupper med rett informasjon og for at de skal kunne ta imot ny kunnskap. Vi involverer og konsulterer derfor ressurspersoner og kulturtolker for å sikre kultursensitiv informasjon i våre tiltak.

MESTRING

Samtale, veiledning og oppfølging

Gjennom våre samtale- og veiledningstilbud tilbyr vi erfarne samtalepartnere, rådgivning, veiledning og oppfølging fra helsepersonell. Vi benytter oss av samtalemetoder som er åpne, ikke-dømmende og ressurs- og løsningsrettede.

På Aksept jobber vi tverrfaglig for å skape et helhetlig tilbud for den enkelte. Samtaletilbudet er for enkeltpersoner, par, familier og grupper av hiv-positive og pårørende. Samtalene foregår hos oss, per telefon, eller på andre arenaer hvor den enkelte ønsker å møte oss.

Vårt psykososiale arbeid har fokus på mestringsfokusede samtaler. Tilbakemeldinger fra helsepersonell og brukerne selv, har i flere tilfeller vært at dette har vært livreddende og avgjørende for en bedre livssituasjon. I tillegg til samtaler tilbyr vi basal kroppskjennskap, ernæringsveiledning og kreativt arbeid.

Til tross for korona-pandemien og flytting/etablering i nye lokaler, har vi hele året holdt tilbud om en-til-en samtaler åpent.

Utfordringene som går mest igjen i samtalene er livsmestring og psykisk helse, isolasjon/ensomhet, bistand med migrasjonsmyndigheter, praktiske behov og post diagnose samtaler.

En viktig del av veiledningstilbudet er også å bidra til at den enkelte opplever et godt samarbeid med andre instanser.

I tillegg gir vi veiledning til helse- og sosialpersonell.

Mestringskurs for asylsøkere og migranter

Migranter som er smittet før ankomst til Norge utgjør fortsatt den største gruppen av ny-diagnostiserte hiv-tilfeller i Norge.

Antallet viser en nedadgående trend de siste tre år; 2019: 102 personer, 2020: 79 personer, 2021: 86. Av alle som lever med hiv i Norge, utgjør personer med migrant- eller innvandrerbakgrunn ca. 40%. Dette er en bredt sammensatt gruppe når det gjelder alder, kjønn, nasjonalitet, seksuell orientering, kulturell-, religiøs- og sosial bakgrunn. Mange migranter og asylsøkere kan ha store belastninger ved å ha flyktet til et fremmed land og i tillegg fått en diagnose forbundet med skam og stigma. Vi har i over 15 år drevet et systematisk arbeid rettet mot migranter som lever med hiv. Våre ansatte med flerkulturell bakgrunn utgjør sentrale ressurser i arbeidet med å etablere kontakt og skape tillit, og vi har gjennom årene registrert mer enn 500 personer i denne gruppen. I tillegg kommer et antall vi har kontakt med, men som av frykt for stigma, ikke ønsker å registrere seg.

Mestringskursene er et landsdekkende, kultursensitivt tilbud basert på empiri og likemannsarbeid. Målet er å bidra til økt mestring av det å leve med hiv. Vi ønsker å mobilisere ferdigheter og ressurser slik at den enkelte oppnår best mulig kontroll over sin egen situasjon og får tro på egen kompetanse. Kursene er en blanding av kunnskapsformidling, tid for diskusjon og refleksjon, utprøving av egne ferdigheter og bearbeiding av egen historie.

En av våre ansatte, Ayan Omar, underviser på Mestringskurs

I 2021 har vi også hatt fokus på konsekvenser av pandemien. Vi opplever stor variasjon når det

gjelder tillit til vaksinen, forståelse for karantene og isolasjon og også tendens til å føle på skam ved at noen i familien blir smittet.

Heller ikke i 2021 har det blitt et normalt driftsår. Vi har hatt planleggingsrunder og rekruttert til kurs for så å måtte avlyse på grunn av korona-restriksjoner. Det har vært usikkerhet knyttet til reising, hvor mange som kunne samles og hvorvidt vi skulle ha internatkurs eller bare møtes på dagtid. Derfor bestemte vi oss i mars for å lage en digital fagdag som en pilot for å teste ut Mestringskurs via Zoom. Vi støtte på nye utfordringer knyttet til personvern og ikke minst i forhold til den enkeltes digitale kompetanse. Vi valgte «Psykisk helse» som tema, og det ble en svært nyttig erfaring med stort engasjement i den lille gruppen.

I april gjennomførte vi et to-dagers digitalt kurs på kveldstid slik at de som var på skole eller i arbeid skulle kunne bli med.

I løpet av sommeren flyttet vi til nye lokaler, uten overnattingsmulighet i eget hus. Høstens mestringskurs ble dermed en ny opplevelse med kursdeltakere boende på hotell.

Deltakerne våre kom fra sju ulike afrikanske land. Vi har tolket til engelsk, fransk og swahili. De er nå bosatt både i Oslo-regionen (4) og ellers i landet (6). 7 kvinner og 3 menn i alder 28 til 65 år. Botid i Norge fra 3 til 18 år. Kjennskap til diagnosen fra 1 – 20 år.

Vi ser det som svært viktig å nå tidlig frem til denne målgruppen med psykososiale tiltak, både for å øke deres livskvalitet og for å forebygge nysmitte. Vi erfarer at kunnskap om hiv bevisstgjør den enkelte både når det gjelder egenomsorg og ansvar for andre. Vi er helt avhengig av at de som møter migranter og asylsøkere som lever med hiv på sykehus eller asylmottak, kjenner til våre tilbud og dermed kan yte god hjelp til å opprette kontakt med oss.

Høsttreff for barn og ungdom

På tiende året arrangerte Aksept igjen et årlig «Høsttreff» for barn og unge som lever med hiv i alderen 12-21 år. I Norge er det rundt 60 barn under 20 år som lever med hiv. Barneavdelinger og infeksjonspoliklinikkene på sykehusene er viktig samarbeidspartnere for å rekruttere deltakere til kurset. Kurset ble gjennomført en helg i oktober og 13 barn og unge deltok.

Det var 9 jenter og 4 gutter som deltok. En av deltakerne var med for aller første gang. Vi vektlegger å skape en trygg ramme for kurset gjennom «bli kjent aktiviteter» og sosiale aktiviteter som karaoke, disko, kreative aktiviteter og tv-spill. GIM hver kveld (ungdommene ligger på madrasser og lytter til musikk). Denne gangen leide vi en stor hytte. «Det gule huset» ved Wærpen gård. På grunn av covid-19 pandemien ble vi på hytta i tre dager, ingen utflukter. Vi brukte naturen rundt hytta med i aktivitetene våre. Skogsvandring, lunsj ved stranden, mesterens mester. Ansatte på huset hadde undervisning om hiv og medisiner. To av våre ansatte hadde undervisning om seksualitet, ungdommene ble delt inn i en gutt og jentegruppe. Denne gangen hadde vi med egen kokk som lagde herlig mat.

Vi erfarer at gruppa utvikler stor tillit til hverandre og at det skapes et rom for å være åpen. Deltakerne etablerer nettverk med hverandre og holder kontakt også etter kurset.

Ord fra ungdommene:

- *From the bottom of my heart. Thank you for being part of my life.*
- *I am glad to have a family like you all. Thank you for being part of my family. Love you all and take care of yourself until we meet again.*
- *Tusen takk for mange minner.*
- *Thank you for making what was my biggest fear for living, to be the one thing worth living for.*
- *We are not friends, we are family.*
- *Når vi er en stor familie kan vi gjøre hva som helst. Ingen ting kan stoppe oss. Ikke engang HIV.*
- *Tusen takk for alt dere stiller i stand til oss.*

SAMARBEID

Aksept samarbeider med en rekke offentlige og kommunale institusjoner og organisasjoner.

Våre viktigste samarbeidspartnere er Oslo Kommune, Helsedirektoratet og infeksjonsavdelingene ved de store sykehusene som Oslo Universitetssykehus (OUS), Akershus Universitetssykehus, St. Olavs Hospital, Sørlandet Sykehus, Sykehuset Østfold, Haukeland Sykehus, Helse Fonna og Universitetssykehuset i Nord-Norge, med flere. Vi har også et formalisert samarbeid med OUS og Olafiaklinikken. Asylmottakene er også en viktig samarbeidspartner for Aksept. I Oslo Kommune samarbeider vi med Helseetaten, ressurscenter for migrasjonshelse og senter for fagutvikling og forskning.

Vi har etablerte samarbeid med utdanningsinstitusjoner som Oslo Met, Lovisenberg Diakonale høgskole og VID når det gjelder undervisning og praksisplass for studenter. I 2021 fikk vi midler fra Helsedirektoratet til å utvide dette arbeidet for å nå flere sykepleierutdanninger.

Vi har også et godt samarbeid med de andre organisasjonene innenfor hiv-feltet, som HivNorge, Helseutvalget, Skeiv Verden, Sex og Samfunn og Tverrkulturell Helseinformasjon. Vi har også et godt samarbeid med andre migrantorganisasjoner.

Vi har utstrakt samarbeid med andre bymisjonsvirksomheter i Oslo og rundt om i landet. Aksept koordinerer Kirkens Bymisjons landsomfattende prosjekt for forebygging av hiv og seksuelt overførbare sykdommer blant migranter sårbare for hiv og soi. Prosjektet finansieres gjennom Helsedirektoratets tilskudds-ordning på hiv-feltet. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med bymisjonsvirksomhetene, PMV (Primær-medisinsk Verksted), Helsesenteret for papirløse, Nadheim, Aksept, Bergen, Haugalandet og Trondheim. Vi samarbeider også med Kirkens Bymisjons virksomheter innenfor eldreomsorgen.

ORGANISASJON OG DRIFT

Organisasjon

Ansatte

Ved utgangen av 2021 hadde Aksept totalt 11 fast ansatte som utgjorde til sammen 10 årsverk, hvor av ett fast årsverk er knyttet til prosjekt «Forebygging av nysmitte blant migranter». I tillegg har vi avtale om en ansatt på pensjonistlønn. Som følge av at vi avviklet vårt døgnbemannede tilbud i juni, ble bemanningen redusert med 3,1 årsverk.

Vi har ansatte med høy helse- og sosialfaglig kompetanse og betydelig erfaringsbasert kunnskap i møte med en svært sammensatt målgruppe. Våre ansatte representerer 8 ulike nasjonaliteter som til sammen behersker 13 ulike språk, hvilket gir oss en betydelig språklig og kulturell kompetanse.

Avdeling Mestring og Omsorg

Avdeling Kunnskap og Forebygging

Stabsavdeling

Organisasjonsstruktur

Aksept er organisert i tre avdelinger:

Avdeling for Omsorg og Mestring har ansvar for det helse- og sosialfaglige arbeidet på Aksept. Dette inkluderer korttidsopphold, samtaler og rådgivning, samt miljøarbeid.

Avdeling for Kunnskap og Forebygging har ansvar for det utadrettet arbeidet. Dette inkluderer forebygging, kommunikasjon, undervisning og frivillighet.

Avdeling for Administrasjon og Drift har ansvar for drift av støttefunksjoner og inkluderer drift, HR, økonomi, administrasjon, kjøkken og renhold.

Økonomi

Driftsmidler

I 2021 mottok Kirkens Bymisjon, Aksept driftsmidler fra Oslo kommune på kr 9,5 mill., og fra Helse- og omsorgsdepartementet via Helsedirektoratet på kr 4,1 mill.

Prosjektfinansiering

- «Forebygging av nysmitte blant migranter, Nasjonalt» Helsedirektoratet (kr 788.000)
- «Forebygging av nysmitte blant migranter, Aksept» Helsedirektoratet (kr 1.217 mill.)
- «Helhetlig ivaretagelse av hiv-positive» (Mestringskurs for migranter og Høsttreff for barn) Helsedirektoratet via Hiv Norge (kr 470.000)
- «En helt vanlig jul» Gjensidigestiftelsen (kr 35.000)
- Kunnskap om hiv i grunnutdanningen for sykepleiere (kr 215.000)

Frivillighet

Aksept har hatt begrenset bruk av frivillige i 2021 som følge av korona-situasjonen

Men har benyttet en frivillig til vårt tilbud om kreativt verksted i det åpne miljøet, og tatt med gruppe på kulturtilbud i Oslo.

STATISTIKK 2021

TILBUD/BRUKERE	2020	2021
BRUKERE		
Aktive brukere (estimat)	300	150
Nye brukere	32	7
Nye pårørende	5	0
Nye brukere fra antall land	19	5
Nye brukere migranter i % av totalt nye brukere	75%	85%
Nye brukere diagnoseår < 1 år 1-5 år 5-10 år > 10 år	11 2 8 10	3 0 0 3
Nye brukere botid i Norge < 1 år 1-5 år 5-10 år > 10 år	9 2 2 10	0 1 0 2
KONSULTASJONER		
Antall konsultasjoner med hiv-positive/pårørende	1444	1050
Konsultasjon/spørsmål faglig instans	15	27
Konsultasjon/spørsmål fra helsepersonell	18	13
Antall land	36	24
Topp-10 temaer for konsultasjonene (2020): 1) Livsmestring og psykisk helse 2) isolasjon, og ensomhet 3) bistand med UDI, Politi, IMDI) 4) praktisk bistand 5) post diagnose samtale 6) medisiner/plager 7) økonomi/bolig 8) seksualitet/samliv 9) annet (tannlege, korona, mv) 10) bistand med offentlige etater		
MESTRINGSKURS (VANSKELIG Å GJENNOMFØRE 1. HALVÅR PGA PANDEMIEN)		
Mestringskurs for migranter – antall deltakere (2 kurs i 2021)	11	10
Høsttreff for barn og unge – antall deltakere	15	13
Mestringskurs for voksne – Arena Aksept – antall deltakere	0	0
Temaopphold – antall deltakere	21	0
% brukerevaluering svært tilfreds/tilfreds med kurset (omfatter ikke Høsttreff)	94%	96 %
ÅPENT MILJØ (STENGT TIL SEPTEMBER PGA KORONA-PANDEMIEN OG FLYTTING)		
Besøk i det åpne miljøet	770	214
Deltakere på fellesarrangement (kreativt verksted, julesamling, mv)	106	84
KORTTIDSOPPHOLD (STENGT TIL NOV. PGA KORONA-PANDEMIEN OG FLYTTING)		
Gjestehuset antall opphold	74	2
Gjestehuset antall beboerdøgn	448	5
Gjestehuset beleggsprosent	66%	
Gjestehuset bosatt i Oslo - i prosent av antall beboerdøgn	41%	0 %
Gjestehuset bosatt utenfor Oslo - i prosent av antall beboerdøgn	59%	100 %
Gjestehuset antall nasjonaliteter	19	
Gjestehuset andel menn kvinner	70% 30%	
Gjestehuset: andel beboerdøgn med diagnose < 1 år	1%	
Gjestehuset: andel beboerdøgn med diagnose > 10 år	51%	
Gjestehuset: alder < 34 år 35-54 år 55-70 > 70 år	20% 49% 28% 2%	
Gjestehuset: opprinnelsesland Norge utenfor Norge	40% 60%	

UTADRETTET VIRKSOMHET (BEGRENSET PGA KORONA-EPIDEMIEN)	2020	2021
Undervisning for totalt antall personer	308	976
Hospitering for helse- og sosialpersonell	5	5
Undervisning for sykepleierstudenter	312	921
Praksisplass for studenter	10	17
Antall oppdrag i eldreomsorgen	0	0
Undervisning for helsepersonell i eldreomsorgen	0	0
Antall SKBO sykehjem har oppdatert kunnskap	1	0
Kunnskapsinnhenting antall rapporter	1	1
FOREBYGGING AV HIV OG SOI		
Antall kondomer delt ut	27000	27000
Antall hiv- tester antall positive tester	361 8	335 0
Antall soi-tester	31	16
Informasjonsoppdrag/stands	11	15
SOSIALE MEDIER		
Sidevisninger hjemmeside	17464	17876
Rekkevidde for Facebook	61804	18502
Handlinger på Facebook	3467	2698
Antall følgere på FB pr. 31.12.	1144	1210

ØNSKER DU Å LÆRE MER OM HIV?

Ønsker du å lære mer om hiv?

**Vi tilbyr gratis dagshospitering i Oslo
eller undervisning i hele landet.**

Hiv-positive møter fremdeles mye fordommer i helsevesenet. Aksept ønsker å gi sykepleiere kunnskap og kompetanse om hvordan de kan møte hiv-positive på en god og trygg måte, og hvordan de kan fremme forståelse for mennesker som lever med hiv i helsevesenet og i samfunnet generelt.

- Hvordan møte den hiv-positive på en god måte?
- Hvordan forholde seg til egen smitteangst?
- Hvordan formidle oppdatert kunnskap om hiv?
- Hvordan forholde seg til kunnskap om at pasienten er hiv-positiv?
- Hvordan ta samtaler om seksualitet?

Hospiteringen tilsvarer individuell klinisk veiledning som gir uttelling tilsvarende fire timers veiledning i Norsk Sykepleierforbunds godkjenning som klinisk spesialist i sykepleie.

Les mer på: **kirkensbymisjon.no/aksept**

Kontakt oss direkte for detaljer på telefon 23 12 18 20
eller firmapost.aksept@bymisjon.no

Rom for alle